

หัวข้อวิทยานิพนธ์ "ความพึงพอใจในชีวิตของคนชรา : ศึกษา
กรณีข้าราชการบำนาญ กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์"

ผู้เขียน นล. เหมิก ขามรัตน์
บทคัดย่อ 2526

การศึกษาเรื่อง "ความพึงพอใจในชีวิตของคนชรา : ศึกษากรณีข้าราชการบำนาญ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์" มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในชีวิตของคนชรา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภูมิหลังทางสังคมของคนชากับความพึงพอใจ
ในชีวิต
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตของคนชรา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างข้าราชการบำนาญกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
จำนวน 319 คน โดยใช้แบบสอบถาม ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า

1. คนชราส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจในชีวิตสูง
2. ลักษณะภูมิหลังทางสังคมของคนชราไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิต ยกเว้น
สถานภาพสมรสและตำแหน่งครั้งสุดท้าย ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิต
3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตมากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมทางสังคม
รองลงมาตามลำดับ คือ ความสัมพันธ์กับครอบครัว สุขภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์กับญาติ
ความเสียเปรียบสัมพัทธ์ ความสัมพันธ์กับเพื่อนและเพื่อนบ้าน จำนวนโรค การมีงานอดิเรกและ
งานยามว่าง และ รายได้ ส่วนตัวแปรที่ไม่พบว่ามีสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตคือ การเป็น
สมาชิกสมาคมต่าง ๆ การอยู่กับคู่สมรส และการอยู่กับบุตรหลาน ตัวแปรที่ไม่สามารถสรุปความ
สัมพันธ์ได้คือ ความสัมพันธ์กับสมาคมต่างๆ

นอกจากนี้ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังพบว่า การมีส่วนร่วมทางสังคมของคนชามีความสัมพันธ์
กับความเสียเปรียบสัมพัทธ์ สุขภาพ รายได้ ความสัมพันธ์กับครอบครัว ความสัมพันธ์กับเพื่อนและ
เพื่อนบ้าน และความสัมพันธ์กับญาติ เป็นต้น และยังพบความสัมพันธ์ระหว่างความเสียเปรียบสัมพัทธ์
กับสุขภาพ รายได้ และฐานะทางเศรษฐกิจ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และสุขภาพด้วย

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สรุปได้ว่า ทฤษฎีกิจกรรม (Activity theory) สามารถ
อธิบายความพึงพอใจในชีวิตของคนชราไทยได้ดีกว่าทฤษฎีการไร้การระงับ (Disengagement

theory) นั่นคือคนไทยมีความสุขกับการได้มีกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัวและสังคม มากกว่า การถอนตัวออกจากสังคม และเป็นที่น่าสังเกตว่าการที่คนชราจะอยู่กับคู่สมรส และบุตรหลานหรือไม่ นั้นไม่มีผลกระทบบต่อความพึงพอใจในชีวิต แต่ความสัมพันธ์ของคนชากับครอบครัวซึ่งหมายถึง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและความสัมพันธ์ของคนชากับคู่สมรสและบุตรหลานมีผลกระทบบต่อ ความพึงพอใจในชีวิตของคนชามาก